

O D L U K E

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 30.IV 1962.

Vijeće: Zvone Rihtman, Julije Dim, Oskar Kučan

Odgovornost broдача za oštećenje papirnatih vreća - Kad broдар dokaze da je broд prošao kroz oluju, smatra se da je neznatno oštećenje papirnatih vreća nastalo djelovanjem oluje - Da bi broдар za to oštećenje bio odgovoran, primalac bi morao dokazati krivnju broдаревu ili njegovih ljudi

Medju strankama je došlo do spora zbog manjka i oštećenja tereta, konstatiranog i pravodobno protestiranog prilikom iskrcaja tereta s tuženikova broда "Ardeal" u Rijeci. Broд je, prema teretnici, bio dužan predati ovlaštenom primaocu teret od 119.460 vreća superfosfata, a predao je 263 vreće sa 13.150 kg manje, dok je daljnjih 1.110 vreća predao oštećenih s manjkom od 562 kg superfosfata.

Tužitelj je osiguratelj, koji je naknadio štetu svomu osiguraniku, pa ustaje regresnim zahtjevom protiv broдача.

Prvostepeni je sud tužbeni zahtjev odbio, našavši da tužilac nije dokazao da bi manjak i oštećenje nastali iz razloga koji padaju na teret broдарu, a napose da tužitelj nije dokazao da bi teret u broду bio loše složen, ili da je broдаревom nemarnošću došlo do takvog oštećenja, pa da se stoga i odgovornost broдарева za nastalu dokazanu štetu smatra nedokazanom. Inače prvostepeni sud uzima kao dokazanu tuženikovu tvrdnju da je broд tokom plovidbe doživio olujno nevrijeme, te usvaja da je u takvim okolnostima došlo do oštećenja pojedinih vreća u broдskim skladištima zbog valjanja broда i nastalog neravnomjernog pritiska tereta jednih vreća na druge, vodeći računa o činjenici da se radi o teretu u papirnim vrećama. Konačno prvostepeni sud nalazi da se ukupna šteta kreće ispod granice normalnog rasipa pri prijevozu ove vrste tereta, te da oštećenje koje je nastalo prilikom iskrcaja ne tereti broд obzirom na klauzulu teretnice FIO.

Žalбом tužitelj napada presudu zbog nepotpuno i pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da sud napadnutu presudu preinači u njegovu korist, ili ukine i vrati na ponovno sudjenje prvostepenom sudu.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz ovih razloga:

U smislu čl.53 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, brodar odgovara za svako oštećenje, manjak i gubitak stvari koje je primio na prijevoz, ako ne dokaže da je oštećenje, manjak, ili gubitak nastao zbog uzroka koji se nisu mogli izbjeći pažnjom uredna broдача. Medjutim, broдар ne odgovara, osim ako se dokaže njegova krivnja, ili krivnja osobe za koju on odgovara, ako se steknu uvjeti predviđeni istim članom zakona.

Ovim je propisima određeno tko snosi teret dokaza u slučaju spora o pitanju na kome leži odgovornost za nastalo oštećenje, manjak ili gubitak tereta, a o tome ovisi i dužnost naknade štete.

U ovom je spornom slučaju prvostepeni sud uzeo da je zapovjednik broда prijavom pomorske nezgode, izvršenom u Rijeci 11.IV 1959, dao valjan dokaz o činjenici da je tokom putovanja naišao na olujno nevrijeme, te prijavio da je kao posljedica te nezgode došlo do pucanja papirnih vreća, a odatle i do rasipanja tereta, a sve to u mjeri koja se mora smatrati normalnom pojavom, koja redovito nastaje pri prijevozu ove vrsti robe u takvoj ambalaži.

Ovaj sud usvaja izneseno stajalište prvostepenoga suda, kojim se u stvari utvrđuje da se broдар ekskulpirao za ustanovljeno oštećenje i manjak, jer su činjenice na kojima je prvostepeni sud zasnovao svoje stajalište u skladu s točkom 2 i toč.8 čl.54 citiranog zakona. Poznato je, naime, da teret kao što je superfosfat, ambaliran u papirnatim vrećama, tokom transporta i pri najurednijem slaganju, normalno trpi neka oštećenja, koja nastaju zbog pucanja vreća. Neravnomjerni pritisak oluje mogao je tu pojavu samo povećati. Unatoč tome opseg štete ustanovljen u ovom sporu je neznatan, jer iznosi svega 2% od ukupne količine prijevoznog tereta, pa se mora smatrati rasipom, koji normalno nastaje pri prijevozu tereta ove vrste.

Pri takvom stanju stvari prvostepeni sud je osnovano istaknuto da je na tužitelju ostao teret dokaza za tvrdnju da je i unatoč ekskulpacije, izvršene s pozivom na okolnosti iz toč.2 i toč.8 čl.54 zakona, konkretno oštećenje i manjak trebalo pripisati nekom drugom činu ili propustu broдача i njegovih ljudi; prvostepeni sud je također osnovano utvrdio da takvi dokazi sa strane žalitelja nisu pruženi. U postupku prvostepenog suda stoga nije bilo povreda na koje se tužitelj žali, pa je dakle žalba tužitelja kao neosnovana morala biti odbijena.

Z.R.